

Evaluatie PS2019

Margriet Drijver
Willem Boeke, Politiek Secretaris D66 Overijssel
Pepijn Verner (voorzitter)

ARV 23 november 2019

1

Opdracht

- Evalueer het proces rond PS2019 (20 maart 2019), met als doel om te leren en daar de eerstvolgende keer ons voordeel mee te doen.
- Opdrachtgever: bestuur van D66 Regio Drenthe
  - Bestuursvergadering 7 mei 2019

ARV 23 november 2019

2

Samenvatting Leerpunten

- Tijdig(er) beginnen: nov 2017 is beter dan maart 2018
- Besef wat de procedures inhouden en waarom ze belangrijk zijn i.c.m. een goed draaiboek
- Onverwachte gebeurtenissen gebeuren: improviseren is niet erg, maar doe het bewust
- Zorg voor goede bereikbaarheid en/of vervanging belangrijke functies

ARV 23 november 2019

3

Opzet

- Gesprekken met 10 personen
  - Verkiezings cie, programma cie, campagne cie, lijstadvies cie, leden kandidatenlijst, regiobestuur, oude fractie.
- Ledenenquête
  - 1 extra gesprek aangevraagd

ARV 23 november 2019

4

Ledenenquête

- 66 Personen ingevuld, verspreid over Drenthe
  - 28 Personen niet volledig ingevuld
  - Staafdiagrammen beschikbaar via bestuur
  - Aantal specifieke suggesties, waar bruikbaar verwerkt

ARV 23 november 2019

5

Wat presenteren we?

- Opvallende resultaten ledenenquête
- Leerpunten en suggesties:
  - ledenenquête en interviews samen
- Leerpunten: conclusie eval cie dat dit beter kan
- Suggesties: voorstellen waar eval cie niet persé achterstaat -> discussie bestuur/ARV

ARV 23 november 2019

6

Leerpunten: algemeen

- Neem aanbevelingen evaluatie weer door, voor alle processen PS2023 opnieuw in gang te zetten.
- Standaarddraaiboek, met daarin alle vaste momenten.
  - Datumlijst PS2019 mooi startpunt
  - Na elke verkiezing aanvullen met leerpunten.
  - Vóór ARV keuze deelname zoveel mogelijk data al invullen

ARV 23 november 2019

7

Leerpunten: algemeen

- Besluit deelname eerder nemen: maand november in verkiezingsjaar-2; LB informeren en erbij betrekken
- Commissies die over personen gaan, of waar politieke schade uit kan komen
  - Procedures duidelijk vastleggen
  - Rol en reikwijdte
  - Wat wordt wel en niet gecommuniceerd, aan wie
- Verzetten ARV's, zeker op korte termijn, alleen bij grote uitzondering

ARV 23 november 2019

8

Leerpunten: algemeen

- Evaluatie commissie instellen aan begin proces.
  - Vergelijk kascommissie
- Alle verkiezingen zijn belangrijk, voor alle afdelingen.
  - Waar samengewerkt kan worden, doen.
  - Nu in investeren.
- De laatste drie weken zijn alleen in uiterste nood voor andere dingen dan campagne.

ARV 23 november 2019

9

Leerpunten: algemeen

- Achter elkaar vielen twee leden LAC weg. Daarna improvisatie. Is niet erg, maar regiobestuur:
  - ... moet leiding nemen
  - ... goed bereikbaar zijn
  - ... goed communiceren en
  - ... snel verantwoording afleggen aan ARV

ARV 23 november 2019

10

Suggesties: algemeen

- Zorg voor meer "lucht" in de planning
- Bij elke stap:
  - aangeven waar in het schema zijn we
  - maak afwijkingen expliciet
- Maak één bestuurslid verantwoordelijk voor verkiezingen - bij onzekerheid draagt voorzitter verantwoording
- Voor alle belangrijke functies een vervanger - deze moet op de hoogte zijn van de gehele procedure

ARV 23 november 2019

11

Suggesties: algemeen

- Maak een telefoonlijst van alle leden van alle commissies
- Er moet een expliciet besluit komen hoe om te gaan met niet-digitale leden.
- Mensen die worden gekozen in een commissie, moeten persoonlijk bericht terugkrijgen van hun lidmaatschap, als ze niet op de ARV waren.

ARV 23 november 2019

12

Leerpunten: Lijsttrekker

- Procedure lijsttrekker lijkt goed verlopen te zijn.
- Paar suggesties:
  - Iets meer mogelijkheden aan kandidaten om zichzelf voor te stellen.
  - Bv: uitgebreider schriftelijk voorstelstuk; in eerdere ARV de ruimte om inhoudelijke drijfveren te delen.

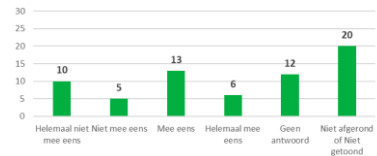
ARV 23 november 2019

13

Ledenenquête: kandidaten

Stelling: Ik ben tevreden met het resultaat van de verkiesbare lijst zoals gepresenteerd door de LAC.

ARV 23 november 2019

14

Leerpunten: Kandidaten

- Blijf streven naar geografische spreiding
- “[L]euke verrassingen [onder de toposities] tussen (ook qua inhoud en presentatie)”
- 50 mensen op het stembiljet ziet er mooi uit, maar kost ook erg veel extra tijd/inzet van alle vrijwilligers.
  - Afweging van belangen
  - Expliciete keuze (ARV/bestuur) bij deelnamebesluit

ARV 23 november 2019

15

Leerpunten: Kandidaten

- Samenstelling LAC
  - Drie personen (afweging van argumenten; dynamiek)
  - Ervaring met bestuurlijk en/of politiek werk
  - Minimaal 1 lid van buiten de provincie
  - Gemengde samenstelling
- Nazorg is belangrijk
  - In gesprek gaan en blijven met alle personen die zich ergens voor hebben gekandideerd, en niet alleen zij die ook daadwerkelijk een positie hebben gekregen

ARV 23 november 2019

16

Leerpunten: Kandidaten

- Afspraken vooraf als iemand 1^e of 2^e vervanger is voor een andere lijst
  - Communicatie in overleg met alle betrokkenen.
- Zorg dat AVC, LAC en RB goed weten wat er nog veranderd kan worden, tot wanneer
  - “[...] op de laatste datum van definitief worden van de kandidatenlijst [...] had dit nog gewijzigd kunnen worden.”
- Kandidaten moeten in de week voor kandidaatstelling bereikbaar zijn (o.m. voor handtekeningen, etc.)

ARV 23 november 2019

17

Leerpunten: Kandidaten

- Helderheid van de rol van de lijsttrekker in LAC.
  - Expliciete afspraken bij instellen LAC in ARV
  - Evt herhaald / bestendig bij verkiezing lijsttrekker
- “[D]e gekozen lijsttrekker zwart op wit genoemd in mailing als zijnde betrokken bij het lijstadvies en volgorde van de lijst.”

ARV 23 november 2019

18

Suggesties: Kandidaten

- Folder voor potentiële kandidaten:
  - Eisen, benodigdheden, praktische zaken
- Volledige spreiding over gemeenten in de eerste 13
- LAC als instrument:
  - “geen voorkeurskandidaten”; “in principe een ondemocratisch instrument (vergelijk politiebureau)”; “Geen aparte lijsttrekkersverkiezing maar alleen lijstverkiezing” -> ARV discussie (reglementen?)

ARV 23 november 2019

19

Leerpunten: Gedeputeerde

- Gedeputeerde cie:
  - Is toetsingscie namens het RB
  - Voorselectie gedeputeerden-poule op geschiktheid, integriteit, etc
  - Maanden voor verkiezingen – januari klaar
- De fractie bepaalt namens D66 wie uit de poule naar voren wordt geschoven

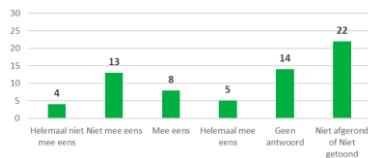
ARV 23 november 2019

26

Ledenenquête: programma

Stelling: Ik voelde me betrokken bij de opstelling van het verkiezingsprogramma.

ARV 23 november 2019

27

Leerpunten: programma

- Mogelijkheden geboden om mee te denken/praten
  - Niet alle leden waren blijkbaar op de hoogte.
  - “Omdat we in een keer een programma hebben gemaakt, konden we ook als leden pas reageren op een geheel [...]”
  - “Daarvoor waren er geen bijeenkomsten voor leden, waarin kon worden meegedacht over de provinciale koers (behalve de duurzaamheidsdagen).”

ARV 23 november 2019

28

Leerpunten: programma

- Begin met uitgangspunten vast te leggen
  - Vorm van VKP (aantal pagina's, belangrijke thema's, etc.)
  - Pas als er uitgangspunten helder zijn volgt programma
  - Zorg wel dat je een verhaal hebt over alle provinciale thema's: van belang bij collegevorming
- Vooraf verzenden:
  - Format en instructies moties en amendementen
  - Bestuursadvies moties/amendementen met motivering

ARV 23 november 2019

29

Leerpunten: programma

- VKP en campagneplanning moeten samen oplopen, om de boodschap uit te lijnen.
  - “Goed programma beginpunt van succesvolle campagne”
  - De (beoogde) campagne kan de vorm en inhoud van het VKP versterken

ARV 23 november 2019

30

Suggesties: programma

- Geen papieren versie meer
- Analyse vooraf
  - Evaluatiepunten voorgaande periode in relatie voorgaande programma
- Inhuren professionele eindredacteur
  - Belangrijk voor de uitstraling van de partij
  - Leesbaarheidsniveau laag-geletterden

ARV 23 november 2019

31

Suggesties: programma

- Per afdeling een afgevaardigde om het programma samen te stellen:
  - Aansluiting gemeenten en provincie
- Stimuleren continue ideeënvorming: themabijeenkomsten, bijv. 3x/jr
- Mensen van buiten de partij betrekken

ARV 23 november 2019

32

Ledenenquête: campagne

- Respondenten i.h.a minder tevreden over de verlopen campagne:

	Helemaal niet mee eens	Niet mee eens	Totaal ingevuld
Voelde me betrokken bij de campagne	7 (20%)	15 (45%)	34
Goed geïnformeerd over activiteiten	5 (15%)	10 (30%)	32
D66 had een helder profiel	11 (30%)	13 (35%)	36
Voldoende zichtbaar op straat	8 (25%)	9 (30%)	31
Voldoende zichtbaar op social media	5 (20%)	12 (45%)	26
Voldoende activiteiten	7 (25%)	11 (35%)	31
Geslaagde campagne	9 (30%)	11 (35%)	31

Per reactie exclusief geen antwoord, niet getoond en niet afgeord. Afgerond op 5%pt

- Wel tevreden over betrokkenheid lijsttrekker en kandidaten

ARV 23 november 2019

33

Leerpunten: campagne

- Te weinig eigen profiel/onderscheidend (diverse malen)
- “Er was geen abri-campagne. Daardoor was de zichtbaarheid op straat beperkt”
- Vaste functies in Campagne Cie.
  - Voorzitter, social media, communicatie, planning, financiën
- Onderscheid tussen de campagne cie (lijnen uitzetten; klein; slagvaardig) en uitvoerders (o.a. lijst).

ARV 23 november 2019

34

Leerpunten: campagne

- Aanwezigheid in verhouding tot omgeving
- Verbeter contacten tussen gemeenten en provincie.
- Leer van andere afdelingen (gemeenten, landelijk).
  - Wat werkt bij campagnevoeren? Wat niet?
  - Iedereen geeft elkaar de schuld van “ouderwets”
  - Aparte bijeenkomst?

ARV 23 november 2019

35

Suggesties: campagne

- Anders campagnevoeren:
  - Nieuwe ideeën uitproberen
  - Stoppen met (veel minder) flyers
  - Jongeren betrekken
  - Nadenken over doelgroepen, targetting, social media
  - Uitbesteden aan professionals
  - “wees ludieker, wees radicaler”
  - “stop met [door] provincie uitgezette pad (debatten)”

ARV 23 november 2019

36

Suggesties: campagne

- Landelijk beeld bepaalt lokale verkiezingen. Houdt hier rekening mee campagne en communicatie.
  - Profiteren als het landelijk goed gaat.
  - Afstand van nemen als we er minder goed voorstaan.

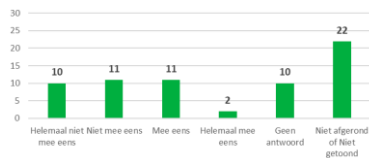
ARV 23 november 2019

37

Ledenenquête: uitslag

Stelling: Ik ben voldoende geïnformeerd over het onderhandelingsproces en het tot stand gekomen resultaat.

ARV 23 november 2019

38

Leerpunten: uitslag

- “via de media vernomen, niet via D66.”
- Cirkelstrategie: Bepaal vooraf wie wat wanneer hoort.
  - Bijvoorbeeld:

ARV 23 november 2019

39